

Chuyên gia lý giải nguyên nhân nhiều cơn mưa đá trắng trời những ngày qua

09:16 25/04/2024

Mặc dù cơn dông chỉ xuất hiện trong thời gian ngắn, nhưng thường đi kèm các hiện tượng thời tiết cực đoan như gió giật mạnh, mưa rất lớn, sấm sét dữ dội, kèm theo mưa đá tàn phá hoa màu, tài sản của người dân. Vì sao lại như vậy, các chuyên gia lý giải như thế nào?

Mưa đá xối xả, trắng trời ở Sơn La và Hòa Bình

Chiều 24/4, một trận mưa đá có mật độ dày đặc, kéo dài xảy ra tại huyện Mai Châu, tỉnh Hòa Bình và huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La gây thiệt hại nhiều hoa màu và nhà cửa của bà con. Theo đó, Vào khoảng 16h cùng ngày, mưa đá bất ngờ trút xuống huyện Vân Hồ, Sơn La. Hiện tượng này xảy ra tập trung chủ yếu tại xã Lóng Luông và một số khu vực lân cận trên địa bàn huyện.

Mưa đá gây thiệt hại nhiều diện tích hoa màu ở huyện Vân Hồ, tỉnh Sơn La.

Trận mưa đá diễn ra trong khoảng 30 phút, đường kính trung bình của hạt đá khoảng từ 1 – 2 cm. Mưa đá rơi khá dày kèm mưa rào, sương mù. Thời tiết xấu gây ra nhiều thiệt hại về rau màu và các diện tích cây ăn quả của bà con.

Theo Ban Chỉ đạo quốc gia về Phòng chống thiên tai, đây là trận mưa đá lớn nhất chưa từng thấy tại huyện Vân Hồ. Qua kiểm tra ban đầu, trận mưa đá tại xã Lóng Luông không gây thiệt hại về người, nhưng làm hư hại lớn hoa màu, cây cối, đặc biệt là diện tích mận hậu của nhân dân trên địa bàn.

Trước đó, tại tỉnh Phú Thọ vào trưa 24/4 trên địa bàn tỉnh có mưa dông, lốc và mưa đá gây thiệt hại về cơ sở vật chất và sản xuất nông nghiệp trên 9,6 tỷ đồng. Theo báo cáo nhanh của Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn (PCTT&TKCN) thành phố Việt Trì và các huyện Lâm Thao, Cẩm Khê, mưa dông khiến 11 nhà ở tại huyện Lâm Thao và 17 trường học tại thành phố Việt Trì, huyện Lâm Thao bị hư hỏng, tốc mái; 1 trạm y tế tại thành phố Việt Trì bị đổ tường rào.

Từ ngày 17/4 đến nay khoảng 15 tỉnh thành miền Bắc xuất hiện dông lốc, mưa đá. Thống kê sơ bộ khoảng 12.000 ngôi nhà bị tốc mái, hư hại. Tại Hà Nội, trận dông lốc kèm mưa đá tối 20/4 đã giạt đổ và làm gãy xấp xỉ 1.000 cây xanh, làm hư hỏng hàng chục phương tiện.

Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn quốc gia cho biết, miền Bắc những ngày qua dông lốc, mưa đá do tác động của khối không khí lạnh yếu cùng với hội tụ gió trên độ cao 1.500 m. Miền núi xuất hiện nhiều hơn, hạt đá dày hơn do địa hình núi cao, rừng đan xen, là điều kiện cho đối lưu phát triển mạnh, hình thành mây vũ tích và gây mưa đá. Tình trạng này sẽ duy trì trong đêm nay, từ mai miền Bắc chuyển nắng nóng.

Nguy hiểm từ những cơn dông nhiệt

Mưa đá ở xã Hang Kia, huyện Mai Châu, tỉnh Hòa Bình.

Bà Nguyễn Thanh Bình, dự báo viên, Trung tâm Khí tượng Thủy văn Quốc gia cho biết, những ngày qua, nhiều tỉnh thành xuất hiện mưa dông do kết hợp cả nguyên nhân nhiệt lực và động lực. Thời điểm cuối tháng Tư, đầu tháng Năm, khu vực phía Nam của Trung Quốc có một dải mây gây thời tiết xấu ảnh hưởng đến thời tiết Việt Nam. Trên một nền nhiệt theo thống kê của cơ quan khí tượng từ 21/3 đến 20/4 cao hơn trung bình nhiều năm từ 2-3 độ C. Điều này đã kích thích quá trình hoạt động của các đám mây đối lưu. Chính các đám mây đối lưu này đã gây ra những hiện tượng thời tiết cực đoan như trên. Đây được gọi là hiện tượng dông nhiệt.

Nguyên lý của hình thành dông nhiệt là vào những ngày nắng nóng kéo dài, ánh nắng Mặt trời hun nóng, tạo ra vùng áp thấp kích thích đối lưu phát triển. Tháng 5-6 là thời kỳ nhiệt độ miền Bắc rất cao, khả năng xuất hiện dông nhiệt sẽ nhiều hơn.

Với dông nhiệt do động lực thì có thể xuất hiện vào bất cứ thời gian nào trong ngày. Song dông nhiệt có quy luật, ở các tỉnh phía Bắc hay Thủ đô Hà Nội dông nhiệt thường xuất hiện vào những ngày rất nóng, sau khoảng 4-5 giờ chiều. Vòng đời của một đám mây dông rất ngắn, khoảng 4-6 giờ nhưng thời gian để nó gây ra hiện tượng thời tiết cực đoan chỉ vài chục phút. Xuất hiện bất ngờ, gây ra những trận dông, tố lốc nên thiệt hại không nhỏ. Mưa rất lớn có thể xuất hiện trong thời gian ngắn gây ngập úng, gãy đổ cây cối, sét đánh hỏng các thiết

bị điện tử.

Ông Nguyễn Văn Hưởng, Trưởng phòng Dự báo Thời tiết, Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia phân tích, thời điểm này thời tiết miền Bắc bắt đầu chuyển tiếp sang mùa Hè nên mưa dông nhiệt về chiều còn lặp lại nhiều lần. Thông thường ở nước ta, dông nhiệt xuất hiện từ đầu mùa hè (cuối tháng 3 Âm lịch), và thường vào cuối mỗi buổi chiều, sau một ngày nắng nóng gay gắt. Tuy nhiên, cũng có những cơn dông được tích tụ sau nhiều ngày nắng nóng. Hiện tượng này sẽ kết thúc vào khoảng cuối tháng 11 đầu tháng 12.

Mưa đá dày đặc ở trong và ngoài Trường mầm non Hang Kia, huyện Mai Châu, tỉnh Hòa Bình.

Điều đáng lo ngại là mặc dù cơn dông chỉ xuất hiện trong thời gian ngắn, nhưng thường đi kèm các hiện tượng thời tiết cực đoan như gió giật mạnh, mưa rất lớn, sấm sét dữ dội. Trong một số trường hợp, đặc biệt là khi bước vào mùa mưa bão, cơn dông còn có thể kèm theo lốc, xoáy với nhiều mức độ ảnh hưởng khác nhau.

Đặc điểm của gió lốc là tốc độ gió tăng mạnh đột ngột, khi đối lưu phát triển mạnh trong các đám mây dông, sự chênh lệch nhiệt độ theo chiều thẳng đứng lớn, làm cho áp suất thay đổi đột ngột, tạo nên những cột gió xoáy lớn tạo ra khả năng phá hủy, hút, kéo rất lớn. Cơn lốc xoáy có cường độ mạnh có thể cuốn bay các đồ vật lớn và di chuyển chúng ra xa hàng trăm mét, gây đặc biệt nguy hiểm cho người dân đang đi lại trên đường, cũng như các cơ sở kinh tế, xã hội thuộc khu vực.

Chuyên gia khuyên, để ứng phó với thời tiết cực đoan, chúng ta cần theo dõi sát các bản tin dự báo của cơ quan khí tượng. Ngoài ra cần quan sát diễn biến thời tiết như trời có nhiều mây đen, gió mạnh, hơi lạnh, ẩm.

Hiện nay, với những trang thiết bị hiện đại quan trắc và giám sát bầu trời như ảnh mây vệ tinh phân giải cao MTSAT, radar thời tiết, cơ quan khí tượng có thể phát hiện được dông nhiệt nhưng do các hiện tượng này xảy ra quá nhanh nên chỉ có thể cảnh báo cực ngắn. Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia cho biết, hiện nay cơ quan này có thể cảnh báo mưa dông trên nội thành Hà Nội từ 30-45 phút trước khi xảy ra.

Theo suckhoedoisong.vn